

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100113

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-02-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибачук Андрій Іванович

2. Rybachuk Andrii I.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-02-2023

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Верховний суд

Код за ЄДРПОУ: 41721784

Місцезнаходження: вул. П. Орлика, 8, м. Київ, 01043, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.500.015

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, м. Київ, 01042, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, м. Київ, 01042, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.15.15

Тема дисертації:

1. Застосування судами норм Конституції України як норм прямої дії (за матеріалами практики судів адміністративної, господарської та цивільної юрисдикцій)
2. Application of the norms of the Constitution of Ukraine by the courts as norms of direct action (based on the practice of courts of administrative, commercial and civil jurisdictions)

Реферат:

1. Дисертація є комплексним науковим дослідженням теоретичних засад і порядку застосування судами норм Конституції як норм прямої дії з огляду на наявну практику судів адміністративної, господарської і цивільної юрисдикцій та вироблення на цій основі висновків, практичних пропозицій і конкретних рекомендацій для ефективного судового захисту прав приватних осіб. Дисертація складається із трьох розділів, розподілених на дев'ять підрозділів, у яких дослідження розпочинається зі з'ясування теоретичних засад застосування норм Конституції як норм прямої дії судами адміністративної, господарської та цивільної юрисдикцій, через визначення її формування підстав і передумов застосування норм Конституції як норм прямої дії цими ж судами, та завершується формуванням авторських підходів оптимізації порядку

застосування судами адміністративної, господарської та цивільної юрисдикції досліджуваних норм як норм прямої дії. Об'єктом дослідження є адміністративні процесуальні, господарські процесуальні та цивільні процесуальні правовідносини, у межах яких застосовуються норми Конституції України як норми прямої дії. Предметом дослідження є застосування судами України норм Конституції України як норм прямої дії (за матеріалами практики судів адміністративної, господарської та цивільної юрисдикції). Теоретико-методологічну основу дослідження становить система філософських, загальнонаукових і спеціальних методів, призначених для отримання об'єктивних, достовірних результатів, зокрема: онтологічний, аксіологічний, інтегративний, системний, герменевтичний, прогностичний, компаративний, формально-логічний, догматичний, емпіричний та прагматичний. Емпіричну базу дослідження склали результати вивчення понад 300 судових рішень (ухвал, постанов, рішень судів), у яких суди вирішували питання щодо застосування норм Конституції як норм прямої дії, а також рішення КСУ та ЄСПЛ. У першому розділі «Теоретичні засади застосування норм Конституції України як норм прямої дії судами адміністративної, господарської та цивільної юрисдикції» висвітлено стан наукової розробки проблеми застосування судами норм Конституції України як норм прямої дії та вибір методології дослідження; розкрито сутність й форми прямої дії і безпосереднього застосування норм Конституції України судами різних юрисдикцій; з'ясовано та проілюстровано досвід країн континентальної й загальної систем права щодо підстав і порядку застосування норм Конституції загальними судами. Другий розділ «Підстави і передумови застосування норм Конституції України як норм прямої дії судами адміністративної, господарської та цивільної юрисдикції» містить три підрозділи, у межах яких, зокрема, розкрито потребу в застосуванні норм Конституції України під час здійснення судочинства судами цивільної та господарської юрисдикції; виокремлено підходи адміністративних судів у застосуванні норм Конституції України як норм прямої дії та з'ясовано специфіку застосування судами норм Конституції України у взаємозв'язку із рішеннями Європейського суду з прав людини. Розділ III «Оптимізація порядку застосування судами адміністративної, господарської та цивільної юрисдикцій норм Конституції України як норм прямої дії» має складну структуру і поділений на три підрозділи, перший із яких у свою чергу містить три пункти. У розділі розкрито особливості процесуальних дій суду щодо обрання норми Конституції України чи іншої норми права, відповідно до якої суд вирішує справу, процесуальні дії судів у провадженнях за виключними обставинами після визнання Конституційним Судом України закону неконституційним та змодельовані авторські перспективи оптимізації належної правової процедури в застосуванні норм Конституції України як норм прямої дії судами різних юрисдикцій.

2. The dissertation is a comprehensive scientific research of the theoretical foundations and procedure of the application of the norms of the Constitution by the courts as norms of direct action, based on the existing practice of the courts of administrative, commercial and civil jurisdictions, and the development of conclusions, practical proposals and specific recommendations on this basis for the effective judicial protection of the rights of private individuals. The dissertation consists of three sections, divided into nine subsections, in which the research begins with the clarification of the theoretical foundations of the application of the norms of the Constitution of Ukraine as norms of direct action by the courts of administrative, commercial and civil jurisdictions, through the definition and formation of the grounds and prerequisites of the application of the norms of the Constitution as norms of direct action by the same courts and ends with the formation of authors' approaches of optimizing the procedure for the application by courts of administrative, commercial and civil jurisdictions of the studied norms as norms of direct action. The object of the study is the administrative procedural, commercial procedural and civil procedural legal relations, within which the norms of the Constitution of Ukraine are applied as norms of direct action. The subject of the study is the application of the norms of the Constitution of Ukraine as norms of direct action (based on the practice of courts of administrative, commercial and civil jurisdictions) by the courts of Ukraine. The theoretical and methodological basis of the research is a system of philosophical, general scientific and special methods reached to obtain objective, reliable results, in particular: ontological, axiological, integrative, systemic, hermeneutic, prognostic, comparative, formally logical, dogmatic, empirical and pragmatic. The empirical basis of the study was made up of the results of studying more than 300 judgments, where the courts solved the problem of the application of the norms of the Constitution as norms of direct action, as well as the judgments of the

Supreme Court of Ukraine and the ECHR. In the first chapter «Theoretical principles of the application of the norms of the Constitution of Ukraine as norms of direct action by courts of administrative, commercial and civil jurisdictions» the state of scientific development of the problem of the application of the norms of the Constitution of Ukraine as norms of direct action by courts and the choice of research methodology is highlighted; the essence and forms of direct action and direct application of the norms of the Constitution of Ukraine by courts of various jurisdictions are revealed; the experience of countries in the continental and common legal systems regarding the grounds and procedure of applying the norms of the Constitution by general courts is clarified and illustrated. The second section «Grounds and prerequisites of the application of the norms of the Constitution of Ukraine as norms of direct action by courts of administrative, commercial and civil jurisdiction» consists of three subsections, where, in particular, the need of the application of the norms of the Constitution of Ukraine during the implementation of judicial proceedings by courts of civil and commercial jurisdiction is disclosed; the approaches of administrative courts in the application of the norm of the Constitution of Ukraine as norms of direct action are highlighted, the specifics of the application of the norms of the Constitution of Ukraine by the courts in conjunction with the judgments of the European Court of Human Rights are clarified. Section 3 «Optimization of the procedure of the application by courts of administrative, commercial and civil jurisdiction of the norms of the Constitution of Ukraine as norms of direct action» has a complex structure and is divided into three subsections, the first of which contains three points in its turn. The section reveals the peculiarities of the court's procedural actions regarding the selection of a norm of the Constitution of Ukraine or another norm of law, according to which the court resolves the case, procedural actions of the courts in proceedings in exceptional circumstances after the Constitutional Court of Ukraine recognized the law as unconstitutional, and modeled the author's prospects for optimizing the proper legal procedure in the application of the norms of the Constitution of Ukraine as norms of direct action by courts of different jurisdictions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Берестова Ірина Еріївна
2. Berestova Iryna Eriivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.02, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Селіванов Анатолій Олександрович

2. Selivanov Anatolii Oleksandrovyeh

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипнюк Олександр Васильович

2. Skrypniuk Oleksandr Vasylovych

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.01, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бобрик Володимир Іванович
2. Bobryk Volodymyr I.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попович Тетяна Григорівна
2. Popovych Tetiana H.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дерев'янка Богдан Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дерев'янка Богдан Володимирович

